

VPP-B SEMESTRÁLNÍ PRÁCE

Pracovní list 1

Rozbor dokumentace výchovně-vzdělávací instituce

Zadání:

1. Charakterizujte podle zadaných kritérií dvě vámi vybrané základní školy, s využitím informačních zdrojů, a to školního webu a školní dokumentace, která je na školním webu dostupná:

(Pro rozbor využijte tabulku v pracovním listu).

2. Proveďte reflexi výsledků analýzy školního webu a dokumentace školy (odpovězte na otázky za tabulkou).

Rozbor proveďte s využitím dokumentace škol, které si vyberete z následující nabídky. Nabízím 5 škol s rozmanitým zaměřením.

Jedličkův ústav a školy, Praha 2: www.jus.cz

ZŠ Orlí s odloučeným pracovištěm ZŠ Gollova: <https://zsorli.webnode.cz/>

ZŠ a MŠ při nemocnici, Liberec: www.zsnemlib-spc.cz

ZŠ a MŠ logopedická, Liberec: <https://www.ssplbc.cz/>

Mensa gymnázium, Praha 6: <https://www.mensagymnazium.cz/cs>

ZŠ Radostná, Zdice (moderní alternativní škola): <https://www.zsradostna.cz/>

Rozbor výchovně-vzdělávací instituce:

Název instituce: celý název	Základní škola, Liberec, Orlí 140/7, příspěvková organizace
Cíle školy: pojetí, idea, filosofie školy, na co se škola zaměřuje aj.	<p>ZŠ Orlí poskytuje základní vzdělávání žákům s lehkým až těžkým mentálním postižením, žákům s poruchou autistického spektra a žákům s kombinovaným postižením.</p> <p>Jedním z hlavních záměrů školy je učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v praktickém životě, tzn. méně teoretických poznatků, ale co nejvíce praktických dovedností a zkušeností.</p> <p>Do výuky zavádějí efektivní metody výuky, jako je skupinové a projektové vyučování, činnostní učení, kterými vedou žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu. Vedou žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména školního řádu, nabízí žákům pestrou škálu zájmové i mimoškolní činnosti. Zaměřují se na žáky ohrožené sociálně patologickými jevy.</p> <p>Navazují na dosavadní zkušenosti, nadále chtějí rozvíjet silné stránky školy, ale současně chtějí napravovat to, co považují za nedostatečné. Novému se budou učit nejen žáci, ale i jejich učitelé.</p>
Pedagogičtí pracovníci: velikost učitelského sboru, zapojení dalších pedagogických pracovníků, psychologa apod.	<p><u>Vedení školy:</u> Ředitelka školy: Mgr. Barbora Hodíková Zástupce ředitelky – ZŠ Orlí: Mgr. Milan Novák Zástupkyně ředitelky – ZŠ Gollova: Mgr. Zdeňka Kroužková</p> <p><u>Školní poradenské pracoviště:</u> Výchovná poradkyně pro ZŠ speciální: Mgr. et Mgr. Veronika Kadlečková Výchovná poradkyně pro Základní školu: Mgr. Lenka Řebíčková Školní metodik prevence: Mgr. Zdeňka Kroužková Kariérová poradkyně – ZŠ Orlí: Mgr. Romana Richterová Kariérový poradce – ZŠ Gollova: Mgr. Viktor Bábik</p> <p><u>Zaměstnanci pracoviště Orlí 140/7:</u> V tomto pracovišti je zaměstnáno 18 učitelů, 4 vychovatelky ŠD a 13 asistentek pedagoga.</p> <p><u>Zaměstnanci pracoviště Gollova 394/4:</u> V tomto pracovišti jsou zaměstnáni 4 učitelé.</p>
Žáci: kapacita školy, počet tříd, specifika žáků (pro jaké	Kapacita školy je 284 žáků, přičemž Základní škola speciální má kapacitu 45 žáků a Základní škola 239.

<p>žáky je škola zřízena - žáci se speciálními vzdělávacími potřebami aj.)</p>	<p>Ve škole jsou třídy základní školy a základní školy speciální. Počet žáků ve třídách základní školy se pohybuje mezi 6 až 14 žáky, ve třídách základní školy speciální mezi 4 až 7 žáky. Ke škole také patří třídy umístěné na odloučeném pracovišti v Gollově ulici. Ve škole se vyučuje ve třídách, ve kterých může být sloučeno více ročníků (tzv. skupinové vyučování). V budově školy, která se nachází v Orlí ulici, je 14 kmenových tříd, na odloučeném pracovišti v Gollově ulici jsou kmenové třídy 3.</p> <p>Škola je zřízená podle § 16 odst. 9 školského zákona a je tvořena:</p> <ul style="list-style-type: none"> - třídami základní školy speciální určenými pro žáky se středním a těžkým mentálním postižením případně také v kombinaci s autismem případně s dalšími handicapy - třídami základní školy (snížené výstupy RVP ZV) určenými pro žáky s lehkým mentálním postižením případně také v kombinaci s dalšími handicapy.
<p>Školní vzdělávací program: zaměření, pojetí vzdělávání, zapojení do projektů (např. <i>Zdravá škola, Začít spolu, Ovoce do škol</i> aj.)</p>	<p>Žáci jsou vzděláváni podle ŠVP „Prakticky životem“ (třídy základní školy) a „Škola pro život“ (třídy základní školy speciální).</p> <p><u>Školní vzdělávací program „Škola pro život“</u> vychází z koncepce Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělávání základní školy speciální. Škola při tvorbě ŠVP vycházela z nutnosti přizpůsobit výuku současným podmínkám a požadavkům, přičemž byla respektována specifická jejich žáků. Program navazuje na dlouhodobě pozitivní vnímání možností a schopností žáků, tedy na zdůrazňování jejich kladů a dosažitelných výkonů.</p> <p>V ZŠ Orlí jsou přesvědčeni, že nejužitečnějším přístupem ke zdolávání obtížných úkolů je takový vztah mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem, v němž jeden respektuje druhého. Ve vzdělávacím procesu nejde pouze o vědomosti, dovednosti a výkony, ale také o postoje, názory a hodnotovou orientaci. Proto je jejich cílem snažit se být žákům vzorem příkladného chování k druhým, vzorem pro respektování jejich osobnosti.</p> <p>Škola poskytuje dětem základy vzdělání, pojetí ŠVP však zohledňuje individuální limity dané konkrétní mírou postižení a její značnou diferenciaci v rámci jednotlivých ročníků. Cílem je tedy dosažení co nejvyšší možné úrovně základů vzdělání s přihlédnutím k možnostem a schopnostem jednotlivých žáků.</p> <p><u>Školní vzdělávací program „Prakticky životem“</u> vychází z koncepce přílohy Rámcového vzdělávacího programu pro</p>

	<p>základní vzdělávání. Škola při tvorbě ŠVP přizpůsobovala výuku současným podmínkám a požadavkům, přičemž respektovala konkrétní omezení svých žáků. Vzhledem ke specifickým potřebám žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně je kladen důraz především na klíčové kompetence pracovní, sociální a personální a komunikativní.</p> <p>Základní vzdělání má žákům pomoci získávat a postupně zdokonalovat klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. Strategie, vedoucí k jejich naplňování, jsou uplatňovány všemi pedagogy, přičemž reflektují specifické potřeby žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně, odlišné postupy a metody práce s těmito žáky a rozdílnou úroveň rozumových schopností jednotlivých žáků v rámci školy i jednotlivých tříd.</p> <p>S finanční podporou Evropské unie se škola účastní evropských projektů „Ovoce a zelenina do škol“ nebo „Mléko do škol“. Je rovněž zapojena do projektu „Férová škola v Liberci“. V minulých letech byla partnerem projektu „Vzdělávání dotykem“, který byl zaměřen na další vzdělávání pedagogických pracovníků k integraci ICT do výuky. Žáci všech ročníků se mohou účastnit dílčích ekologických projektů regionálního významu, které nabízejí střediska ekologické výchovy, jako jsou např. „STŘEVLIK“, nebo „DIVIZNA“.</p>
<p>Metody a formy výuky: organizace vyučování, vyučovací postupy, způsoby hodnocení, individuální přístup k žákům aj.</p>	<p>Vyučovací hodina trvá podle Školního řádu 45 minut. V rámci Základní školy speciální vyučující uplatňují individuální přístup k žákům, pracují se strukturovanými úkoly a výuku podporují vizualizací pomocí piktogramů, fotografií a obrázků. Používají alternativní a augmentativní komunikaci. V rámci Základní školy se uplatňuje snížený počet žáků ve třídách, díky čemuž mohou vyučující k žákům přistupovat individuálně s ohledem na specifické potřeby dětí. Vyučující se zaměřují na získávání pracovních dovedností a přípravu žáků na uplatnění na trhu práce (např. navýšením počtu hodin PČ).</p> <p>V obou typech vyučování se učitelé do výuky snaží zavádět efektivní metody vyučování, jako je např. skupinové a projektové vyučování, činnostní učení. Žáci jsou tak vedeni k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu. Podporováno je využívání interaktivních pomůcek. Nezbytnou</p>

	<p>součástí je vedení žáků k dodržování stanovených pravidel uvedených zejména ve školním řádu.</p> <p><u>Způsoby hodnocení žáků na Základní škole:</u></p> <p>Hodnocení se děje především klasifikací (známkami) na prvním i druhém stupni. Pro žáky vzdělávající se v daných předmětech (zejména v matematice a českém jazyce) podle individuálního vzdělávacího plánu se využívá slovního hodnocení (písemná forma), které od běžné klasifikace známkami umožňuje podat žákovi zpětnou vazbu o dosažení osobních pokroků, motivovat ho pro další práci a především zažít úspěch. Aby slovní hodnocení splnilo svoji informativní funkci a zároveň žákovi neublížilo, musí být dostatečně konkrétní a soustředit se výlučně na žákův výkon. V tomto případě je využito hodnocení kombinací obou způsobů.</p> <p>Zvláště hodnocení cizích jazyků vyžaduje zvláštní zřetel u žáků ZŠ Orlí. Zejména při hodnocení dalšího cizího jazyka, kdy se žák s jazykem seznamuje, je vhodné využívat prvky, které zvyšují motivaci a sebehodnocení žáka. Při hodnocení se vychází převážně z minimální doporučené úrovně očekávaných výstupů.</p> <p><u>Způsoby hodnocení žáků na Základní škole speciální:</u></p> <p>Hodnocení žáků provádí vyučující učitel průběžně. Průběžná klasifikace číslicí v jednotlivých předmětech se zaznamenává do žákovské knížky, průběžné slovní hodnocení se zaznamenává do žákovské knížky a obsahuje shrnutí učiva v jednotlivých předmětech a jeho zvládnutí, chování (změny) nebo aktivity žáků. Obojí způsob hodnocení vyučující učitel provádí podle potřeby.</p> <p>Výsledky vzdělávání v základní škole speciální na konci každého pololetí se hodnotí slovně. Za hodnocení a klasifikaci žáka zodpovídají vyučující jednotlivých předmětů.</p>
<p>Materiální podmínky školy: odborné učebny, kabinety, sportoviště, vybavení technikou apod.</p>	<p>V budově školy, která se nachází v Orlí ulici, jsou kromě kmenových tříd odborné pracovny jako cvičný byt tvořený školní kuchyňkou a učebnou ručních prací, školní dílna, keramická dílna, učebna ICT, multimediální učebna (videosál) a tělocvična. Součástí školy je rozsáhlejší školní pozemek, na kterém je prostor pro míčové hry, prostor pro výukovou a odpočinkovou činnost, nachází se zde ohniště, pískoviště a záhony pro pěstování zeleniny a květin. Ve škole je k dispozici celkem osm interaktivních tabulí, z toho šest v kmenových třídách. Stravování žáků a zaměstnanců školy je zajištěno v nedaleké školní jídelně při ZŠ Barvířská, vlastní školní jídelnu škola nemá.</p>

	<p>Na odloučeném pracovišti v Gollově ulici jsou kromě kmenových tříd odborné učebny: školní dílna, cvičná školní kuchyňka, hudebna a posilovna. Pro výuku informatiky je k dispozici učebna ICT. U budovy je prostorná zahrada s ohništěm, skleníkem a stoly na stolní tenis. Zahrada je využívána pro pěstitelské práce, k relaxaci žáků, v rámci projektových dnů a při výuce tělesné výchovy. Odloučené pracoviště také nemá vlastní školní jídelnu, pouze výdejnu obědů.</p> <p>Vyučující mají k dispozici počítače, které jsou zapojené do sítě. Mají volný přístup na internet, používají tiskárny a kopírky. Společně se schází ve sborovně, kde je tato technika k dispozici. Žákům i učitelům je k dispozici učitelská a žakovská knihovna.</p>
<p>Spolupráce s rodiči: jaké možnosti informování rodičů škola nabízí, elektronická nebo papírová žakovská knížka, rada školy, akce s rodiči nebo pro rodiče apod.</p>	<p>Rodičům jsou předávány všechny důležité informace prostřednictvím webových stránek školy, žakovských knížek, na třídních schůzkách, e-mailem či telefonicky. Rodiče mají možnost telefonicky nebo e-mailem kontaktovat kteréhokoliv pracovníka školy (seznam kontaktů je na webových stránkách školy), případně si mohou domluvit schůzku v době konzultačních hodin.</p> <p>Škola s rodiči spolupracuje ve formě školské rady, která zasedá podle potřeby, nejméně však čtyřikrát ročně. Dále škola organizuje besedy pro rodiče, ukázkové hodiny, zapojuje rodiče do práce na rozvojových plánech, organizuje setkávání s rodiči budoucích prvňáčků a budoucích žáků přípravného stupně základní školy speciální, setkávání s rodiči vycházejících žáků.</p> <p>Zhruba jednou do roka je organizován „Den otevřených dveří“, v rámci kterého se mohou rodiče a ostatní zájemci seznámit s prostorami školy a výukou v jednotlivých třídách. Škola také organizuje dvakrát do roka třídní schůzky.</p>
<p>Školní a mimoškolní aktivity: tradiční akce školy, kroužky apod.</p>	<p>Ve školním roce 2021/2022 probíhají na ZŠ Orlí tyto kroužky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keramika – pro 1. stupeň ZŠ speciální • Společenskovědní kroužek – pro 1. stupeň ZŠ • Crafts (v anglickém jazyce) – pro 3.–5. ročník ZŠ • Plavání – pro 1. stupeň ZŠ speciální • Společenský/eko kroužek – pro 1. stupeň ZŠ • Atletika – pro 1. stupeň ZŠ i 1. stupeň ZŠ speciální <p>ZŠ Gollova nabízí ve školním roce 2021/2022 kroužky jako:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stolní tenis – pro 2. stupeň ZŠ • Společenský kroužek <p>Mezi tradiční akce školy patří například projekt Modrý den, sportovní dopoledne nebo projektové dny (podzimní den,</p>

	sluníčkový den, srdíčekový den). Každoročně se také koná tzv. Výstup na „Ještěd“, kdy děti běží (popř. jdou) po 352 schodech až na vyhlídku v 17. patře budovy Krajského úřadu v Liberci.
Další poznámky, postřehy, zajímavosti o škole:	Tuto školu jsem měla možnost navštívit osobně a udělala na mě velký dojem. Přístup učitelů a asistentů pedagoga byl velmi profesionální, k dětem zde přistupují individuálně, trpělivě a děti s nimi pěkně spolupracují. Obdivuji moderní vybavení školy, zvláště potom místnosti určené k relaxaci či muzikoterapii. Rovněž mají velmi pěkně a přehledně zpracované webové stránky.

Závěrečná reflexe:

1. Zamyslete se nad tím, čím je podle vašich zjištění daná škola jedinečná a jak se snaží profilovat.

Myslím si, že tato škola je jedinečná v tom, že slučuje dva typy škol – Základní školu a Základní školu speciální. Z toho důvodu fungují na této škole dva typy ŠVP: „Prakticky životem“ (třídy základní školy) a „Škola pro život“ (třídy základní školy speciální). K tomu, aby na této škole mohla probíhat kvalitní výuka dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, je škola velmi moderně vybavena – budova je bezbariérová, vedle kmenových tříd se zde nachází například dílny, odborné pracovny jako cvičný byt tvořený školní kuchyňkou a učebnou ručních prací, učebna ICT, videosál a muzikoterapeutický koutek; třídy základní školy speciální jsou vybaveny odpočinkovými a relaxačními zónami, které zohledňují potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

ZŠ Orlí se snaží profilovat jako škola s dlouholetou tradicí, se zaměřením na výchovu a vzdělávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami. Základní škola jako své benefity uvádí plně kvalifikovaný pedagogický sbor s odborností speciální pedagog, snížený počet žáků ve třídách, individuální přístup s ohledem na specifické potřeby dětí, výchovné poradenství, zaměření na získávání pracovních dovedností a příprava žáků na uplatnění na trhu práce či výběr zájmových a mimoškolních aktivit. Základní škola speciální se profiluje tak, že je to škola v centru Liberce, která se specializuje na vzdělávání žáků s poruchou autistického spektra a s mentálním postižením. Uplatňují individuální přístup, pracují se strukturovanými úkoly a výuku podporují vizualizací pomocí piktogramů, fotografií a obrázků. Používají alternativní a augmentativní komunikaci.

2. Vyhledejte a doložte, jak se specifické zaměření této školy odráží ve fungování školy, organizaci a vybavení, metodách výuky, odborné práci učitelů a dalších pracovníků apod.

Specifické zaměření této školy – výchova a vzdělávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami – se ve fungování školy odráží tak, že tomu jsou přizpůsobeny počty dětí ve třídách a skupinách, prostředí tříd, využívání pomůcek, volba metod a forem práce i forma a způsob hodnocení. Stěžejní zásadou je individuální přístup ke každému žákovi a respektování jeho specifických vzdělávacích potřeb. Vzdělávání žáků je zajištěno speciálními pedagogy a pedagogickými asistenty.

Jedním z hlavních záměrů školy je učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v praktickém životě, tzn. méně teoretických poznatků, ale co nejvíce praktických dovedností a zkušeností. Do výuky jsou zaváděny efektivní metody výuky, jako je skupinové a projektové vyučování, činnostní učení, kterými pedagogové vedou žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu.

V rámci Základní školy speciální vyučující uplatňují individuální přístup k žákům, pracují se strukturovanými úkoly a výuku podporují vizualizací pomocí piktogramů, fotografií a obrázků. Používají alternativní a augmentativní komunikaci.

K vybavení školy jsem se vyjádřila již v předchozí otázce – budova je bezbariérová, vedle kmenových tříd se zde nachází například dílny, odborné pracovny jako cvičný byt tvořený školní kuchyňkou a učebnou ručních prací, učebna ICT, videosál a muzikoterapeutický koutek; třídy základní školy speciální jsou vybaveny odpočinkovými a relaxačními zónami, které zohledňují potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

3. Doložte, zda škola nabízí moderní výuku, která odpovídá požadavkům probíhající kurikulární reformy.

Mezi charakteristické rysy kurikulární reformy patří například to, že důraz není kladen na učivo, ale na výstupy (výsledky) vyučování, dále sem patří možnost přizpůsobit výuku žákům a podmínkám vyučování, možnost volit vlastní způsob hodnocení. Kurikulární reforma otevírá prostor pro změny procesů vyučování, tj. metod a forem. Důraz klade na pozitivní sociální klima školy a na vnitřní diferenciaci a individualizaci výuky.

Myslím si, že všechny tyto body ZŠ Orlí splňuje z těchto důvodů:

- jedním z hlavních záměrů školy je učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v praktickém životě, tzn. méně teoretických poznatků, ale co nejvíce praktických dovedností a zkušeností

- do výuky se učitelé snaží zavádět efektivní metody vyučování, jako je např. skupinové a projektové vyučování, činnostní učení – žáci jsou tak vedeni k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu. Podporováno je využívání interaktivních pomůcek. Nezbytnou součástí je vedení žáků k dodržování stanovených pravidel uvedených zejména ve školním řádu
- škola vzdělává žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními – tomu jsou přizpůsobeny počty dětí ve třídách a skupinách, prostředí tříd, využívání pomůcek, volba metod a forem práce i forma a způsob hodnocení – stěžejní zásadou je individuální přístup ke každému žákovi a respektování jeho specifických vzdělávacích potřeb
- škola žákům vytváří bezpečné a přátelské prostředí – společně s žáky učitelé ošetřují zdravé klima ve třídě tím, že vedou žáky k pravidelné reflexi vztahů ve třídě a učitel sám respektuje sociální potřeby dětí vzhledem k jejich zralosti a zodpovědnosti za učení
- v ZŠ Orlí jsou přesvědčeni, že nejužitečnějším přístupem ke zdolávání obtížných úkolů je takový vztah mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem, v němž jeden respektuje druhého; ve vzdělávacím procesu nejde pouze o vědomosti, dovednosti a výkony, ale také o postoje, názory a hodnotovou orientaci

4. Zhodnoťte, jak na vás působí webové stránky školy a způsob prezentování informací o škole. Může web školy oslovit žáky, rodiče, veřejnost?

Na webových stránkách školy jsem se dočetla, že v tuto chvíli probíhá rekonstrukce webu a na stávajících webových stránkách zůstávají v současné chvíli v platnosti pouze sekce novinky. Ovšem když se podívám na současnou podobu webových stránek školy, tak mohu říci, že jsou přehledné, pěkně upravené a dobře strukturované. Člověk se na nich může dočíst základní informace o škole, jaká je organizace školního roku, stručná historie školy, a také se v poměrně obsáhlé galerii fotografií prostor školy může sám podívat, jak to ve škole vypadá. Myslím si, že i právě díky těmto fotografiím prostor školy může web oslovit zejména rodiče, protože vidí, že se zde děti vzdělávají v moderně vybavených a pěkně vypadajících prostorách, které jsou naprosto vhodně přizpůsobeny potřebám žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a že zde vedle běžných tříd mají také dílny, učebnu pracovních činností, videosál a nádherný muzikoterapeutický koutek. V samostatné sekci „Novinky“ škola poskytuje informace ohledně aktuálního dění na škole, v tuto chvíli jsou to zejména informace ohledně aktuálních koronavirových opatření.

